

kunne komme Landsdelen rundt og træde i nogen personlig Forbindelse med Kredsen, og derved sættes en Værdi over Styr, som man ikke skal give Afkald paa.

Forholdet er altsaa dette, at jo større man gør de Kredse, hvori Forholdstalsvalgmaaden skal virke, og jo større derved Udsigten bliver til en retfærdig Partifordeling af Mandater, desto større blive ogsaa Metodens andre Mangler.

Jeg tillod mig i Sommersamlingen, da vi drøftede Valgkredsspørgsmaalet, en Bemærkning om, at det var en Mulighed at kombinere Valg i Enmandskredse med Forholdstalsvalg, og det var derfor med overmaade stor Interesse, jeg forleden hørte det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds (V. H. O. Madsen) fremsætte en Bemærkning, der viste, at ogsaa han syslede med den Tanke. Det ærede Medlem skitserede kun rent foreløbig det System, han har tænkt sig. Jeg har overhovedet slet ikke haft Lejlighed til at nævne det, men ligesom det ærede Medlem er jeg overbevist om, at Spørgsmaalet teoretisk kan løses, at det lader sig gøre at forbinde Valg i Enmandskredse med Forholdstalsvalg og altsaa bevare alle Fordelene ved Enmandskredsene og opnaa en politisk retfærdig Repræsentation. Det siger sig selv, at under Sagens videre Gang vil ingen med større Opmærksomhed høre paa Udviklingen af saadanne Forslag som dem, der ligge bag ved det ærede Medlems sidste Tale, end jeg, og jeg vil navnlig med største Opmærksomhed høre paa, om det skulde være muligt at føre dette Spørgsmaal fra de teoretiske Overvejelser ud i det praktiske Liv, thi det er jo meget hyppigt to højst forskellige Ting.

Det Landsting, vi foreslaa indrettet, sammensættes ved indirekte Valg gennem Forholdstalsvalg, gennemført fra Valgets første Trin til dets sidste. Ved indirekte Valg kan nemlig Forholdstalsvalgmaaden træde i fuld Kraft, thi der er det altid mindre Kredse, der skulle operere med den, og til sidst en saa snæver Kreds, at finere Forholdstalsvalgmaader kunne anvendes, end naar det er store Masser, der skulle sættes i Bevægelse for at anvende den. I dette Landsting bortfalder selvfølgelig al privilegeret Repræsentation: den privilegerede Repræsentation, som er udtrykt gennem de kongevalgte, og den privilegerede Repræsentation, som er udtrykt gennem de højstbeskattedes Valg af Valgmænd i Byerne og de selvskrevne Vælgeres Deltagelse paa Landet, og det bliver den

samme Vælgerhær, som møder til Folkevalgsvalg, der bestemmer Landstingets Sammensætning, men gennem et indirekte Valg og ved Forholdstalsvalg paa alle Valgets Trin. De to Kamre, der ville staa overfor hinanden, ville da være et Folkesting, valgt paa kort Tid, direkte, i Enmandskredse, og et Landsting, valgt paa længere Tid, ved Forholdstalsvalg i større Kredse. Der tilvejebringes herved to Ting med samme Udgangspunkt og derved en Mulighed for alle Sagers Afgørelse, men ogsaa et Landsting, som ved Valgmaaden er saa forskelligartet, at en mere grundig og alsidig Drøftelse kan tilvejebringes.

Endnu skal jeg kun pege paa den Del af vort Forslag, som angaar Folkeafstemning. Da vi saa hyppigt i den foregaaende Samling havde Lejlighed til at drøfte dette Spørgsmaal, skal jeg blot her pege paa, at Forslaget tilsigter at indføre Folkeafstemningen obligatorisk ved Grundlovsændringer, saaledes at den træder i Stedet for det nye Valg, der nu maa til for at stadfæste en Grundlovsændring, og at det bliver en Ret for en vis stor Del af Vælgerne at bringe den i Anvendelse overfor Lovgivningsværk fra Rigsdagen, som menes ikke at have Flertal indenfor Befolkningen. Yderligere Bemærkninger om dette Spørgsmaal skal jeg, for ikke urimeligt at trække Forhandlingerne ud, opsætte, indtil andre Talere have talt derom.

Jeg haaber da, at det Forslag, vi have fremlagt for det høje Ting, maa kunne danne Grundlaget for den Forhandling om en Forfatningsrevision, som alle erkende er nødvendig. Denne Forhandling begynder jo meget stille og jævnt: Forslaget er udgaaet fra en Gruppe her i Tinget, som kun udgør en knap Femtedel af Tinget, og i dette Øjeblik samler det jo heller ikke paa langt nær hele Tingets Interesse om sig — mange af Repræsentanterne ere ikke kaldte hid til denne Forhandling fra deres Valgkredse. Men begynder denne Forhandling ganske stille, jævnt og beskedent, saa føler jeg mig overbevist om, at den vil vokse i Befolkningen og samle alles Interesse, dele Vælgerne efter de Grundlinier, som findes her i Landet, efter den principielle Samfundsopfattelse, som gør sig gældende: den, som siger, at hele Befolkningen skal deltage i Landets Styrelse, og den, som mener, at enkelte Klasser, hvad enten de nu udpeges ved Rigdom eller andre Egenskaber, skulle have en Særret. Spørgsmaalet vil vokse sig stort, og det vil tvinge sig frem gennem dette Ting og det andet Ting til endelig Afgørelse, saa-